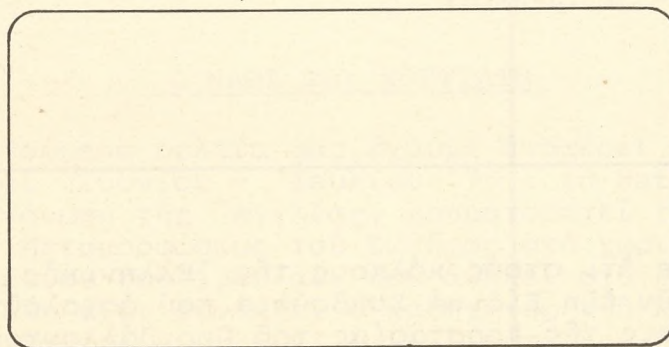

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΑΘΗΝΑΙ 134, ΤΗΛ. 622 - 535

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα ἑνὴ καὶνούργια ἐκστρατεία γιὰ τὴν προσέλκυση νέων συνδρομητῶν πού ἀποτελοῦν τὴν πιὸ οὐσιαστικὴ ἠθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση στοῦ ἔργου τῆς.

Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε τοὺς φίλους μας νὰ μᾶς βοηθήσουν στὴν προσπάθειά μας μοιράζοντας τίς ἐσώκλειστες κάρτες στοὺς γνωστούς τους.

Σᾶς θυμίζουμε ὅτι στοὺς κόλπους τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας λειτουργοῦν ἕξη Εἰδικὰ Συμβούλια πού ἀσχολοῦνται μὲ ἰσάριθμες ὀψεις τῆς προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος. Ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ συμβάλουν, προσφέροντας ἀπὸ τὸ χρόνο τους, σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, εἶναι εὐπρόσδεκτοι νὰ παισιώσουν μὴ ἀπὸ τίς ὁμάδες ἐργασίας πού συγκροτοῦνται ἀπὸ τὰ Εἰδικὰ Συμβούλια γιὰ ν' ἀσχοληθοῦν μὲ θέματα τῆς ἀρμοδιότητάς τους.

Γνωρίστε μας ἂν ἔχετε κάποιο σχετικὸ ἐνδιαφέρον, ἐπικοινωνώντας μὲ τὴ Γραμματεία μας.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΡΙΘ.ΤΕΥΧΟΥΣ 16

Ιανουάριος - Φεβρουάριος 1976

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Καθώς και σέ προηγούμενα δελτία μας έχουμε αναφέρει (δελτίο Μαρτίου - 'Απριλίου '74 και 'Ιουνίου - 'Ιουλίου '75) τό National Trust for Greece, αδελφή όργάνωση τής 'Αγγλίας, χρηματοδοτεϊ τίς έργασίες συντηρήσεως τοῦ Ι.Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος στό χωριό Χορτιάτη τής Θεσσαλονίκης, μνημείου τοῦ 12ου αἰ. πού ἀνήκει στό λεγόμενο όκταγωνικό τύπο. Τή μελέτη έχει συντάξει ὁ καθηγητής τοῦ Πολυτεχνείου κ. Μπούρας καί τίς έργασίες διευθύνει ὁ κ. Πλούταρχος Θεοχαρίδης, ἀρχιτέκτων, εἰδικευθεῖς στή συντήρηση ἀρχαίων μνημείων στό Πανεπιστήμιο τής Ρώμης. Μέχρι σήμερα έχουν διατεθεῖ γιά τό σκοπό αὐτό 750.000. (ἐφτακόσιες πενήντα χιλιάδες) δραχμές.

Ἀπό πρόσφατη ἀναφορά τοῦ κ. Θεοχαρίδη ἀποσποῦμε τίς πληροφορίες πού σᾶς δίνουμε παρακάτω γιά τήν πρόοδο τοῦ ἔργου.

Ἡ πρώτη φάση τῶν ἐργασιῶν στό ναό τοῦ Χορτιάτη τέλειωσε τόν περασμένο 'Ιούνιο. Ἡ δεύτερη φάση ἄρχισε στίς 8 'Οκτωβρίου μέ τήν συμπληρωματική ἔρευνα καί τόν τελικό καθαρισμό στούς θόλους τῶν διαμερισμάτων τοῦ Βήματος. Στή συνέχεια ἀρμολογήθηκαν οἱ ἐσωτερικές ἐπιφάνειες

τῶν θόλων καί φράχτηκαν οἱ ρωγμές στούς τοίχους. Ἡ δουλειά αὐτή κράτησε ὥς τίς 12 Νοεμβρίου.

Στίς 13 Νοεμβρίου ἄρχισε ἡ ἀπόφραξη τοῦ τρίλοβου παράθυρου στήν κόγχη τοῦ Βήματος. Τό παράθυρο αὐτό βρέθηκε τοιχισμένο μέχρις ἐκεῖ πού ἀρχίζουν τά τόξα του καί ἡ ἔρευνά του ἔδωσε μιὰ πολύ καλή εἰκόνα τῶν διαδοχικῶν ἐπισκευῶν τοῦ κτιρίου, ἀπό τή βυζαντινὴ ἐποχή καί ἔδωθε. Ἡ δουλειά αὐτή τέλειωσε στίς 22 Νοεμβρίου.

Στή συνέχεια ἔγιναν μικροεπισκευές στή στέγη τοῦ κεντρικοῦ θόλου τοῦ μνημείου.

Λόγω κακῆς θεμελιώσεως ὅλο τό ἀνατολικό τμήμα τοῦ ναοῦ τό διέσχισαν κατακόρυφες ρωγμές καί οἱ τοῖχοι τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ ἦταν σέ κακή κατάσταση. Οἱ σχετικές ἐργασίες ἀναστηλώσεως καί ἀποκαταστάσεως συμπληρώθηκαν στίς 9 Ἰανουαρίου.

Παράλληλα ἄρχισαν καί οἱ ἐργασίες γιά τή συμπλήρωση τῶν τοίχων καί τῶν ὁδοντωτῶν γείσων τους. Ὑπῆρξαν ὁρισμένα προβλήματα στή σύνδεση τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ μέ τή στέγη τοῦ ὑπόλοιπου κτιρίου ἀλλά, τελικά, ἡ μορφή πού δόθηκε εἶναι πιθανότατα καί ἡ ἀρχική. Οἱ ἐργασίες αὐτές κράτησαν ὥς τά τέλη Φεβρουαρίου.

Στό μεταξύ διάστημα, συμπληρώθηκε ἡ ἔρευνα γιά τήν ποδιά τοῦ τρίλοβου ἀνοίγματος στό νότιο τοῖχο. Ἡ ποδιά του βρέθηκε τελείως κατεδαφισμένη καί τό τρίλοβο παράθυρο εἶχε ἀντικατασταθεῖ στά νεώτερα χρόνια μέ εἴσοδο, δίφυλλη στήν ἀρχή, μονόφυλλη ἀργότερα (φωτ. 1, 2, ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται στό νότιο τοῖχο). Τό πῶς θά μπορούσαμε νά ἀναπαραστήσουμε αὐτή τήν ποδιά (σημ. τό κάτω μέρος τοῦ παραθύρου) στάθηκε πρόβλημα γιατί, ὅπως εἶπαμε, δέν εἶχε ἀπομείνει κανένα ἀρχιτεκτονικό μέλος στή θέση του. Ὡσπου βρέθηκε, μέσα στά παλιά μάρμαρα πού στρώνουν τό σημερινό δάπεδο τοῦ ναοῦ, μιὰ μικρή κολόνα, ἕνας ἀμφικιονίσκος, πού οἱ διαστάσεις καί ἡ μορφή του τόν σχετίζουν ἀπόλυτα μέ τούς ἀμφικιονίσκους τοῦ τρίλοβου παράθυρου τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ. Συμπεράναμε λοιπόν ὅτι ὁ ἀμφικιονίσκος αὐτός τοῦ δαπέδου προερχόντανε ἀπό τό ἀνοίγμα τοῦ νότιου τοίχου. Ἐτσι κατασκευάστηκε ἄλλος ἕνας, καθὼς καί βάσεις καί κιονόκρανα γιά τούς δύο, ὅλα μαρμάρινα.

Σ' ὅλα τά παράθυρα τοποθετήθηκαν διαφράγματα ἀπό μονοκόμματο τζάμι μ' ἓνα λεπτό μεταλλικό πλαίσιο. Ἀλλ' ὅπου βρήκαμε ὑπολείμματα ἀπό τά βυζαντινά διαφράγματα τ' ἀφήσαμε στή θέση τους καί τό διάφραγμα τῆς ἀναστήλωσης τοποθετήθηκε μερικά ἑκατοστά πιό ἔξω ἀπ' αὐτά.

Ἡ εἴσοδος ἀπό τό νάρθηκα στόν κυρίως ναό εἶναι τοιχισμένη. Μέχρι τή διάνοιξή της μοναδική εἴσοδος ἀπομένει ἡ βόρεια τῆς ὁποίας τά θυρόφυλλα ἐπιδιορθώθηκαν καί χρωματίστηκαν.

Σύμφωνα μέ προφορικές μαρτυρίες, ὁ νάρθηκας ἢ τά ὑπολείμματά του κατεδαφίστηκαν σέ νεώτατη ἐποχή. Ἡ ἔρευνα γιά τό νάρθηκα θά πρέπει νά συνεχιστεῖ, σέ μελλοντική φάση, κάτω ἀπό τό γειτονικό σπίτι. Στό μεταξύ, ἡ προστασία τοῦ δυτικοῦ τοίχου θά γίνεи μέ ἓνα ξύλινο ὑπόστεγο πού καλύπτει τό χῶρο ὥς τό διπλανό σπίτι. Ἐτσι, μπορούμε νά ποῦμε, πῶς τό ξύλινο αὐτό ὑπόστεγο ἀποτελεῖ μιὰ ἀφηρημένη συμπλήρωση (στά δυτικά) τοῦ ὅγκου τοῦ ναοῦ, ἀφοῦ καλύπτει τό τμήμα τοῦ τοίχου πού ἀνῆκε στόν νάρθηκα.

Οἱ ἑξωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ κτιρίου ἦταν ἀρμολογημένοι μέ ἓνα ρόδινο κουρασάνι τά ὁποῖο ἔξέχει ἐλαφρά ἀπό τό πρόσωπο τῆς κατασκευῆς

(τοῦβλα, πέτρες). Τό ἀρμολόγημα αὐτό κατασκευάστηκε πρὶν ἀπὸ τὴν πρώτη ἀναγνωρισμένη φάση ἐπισκευῆς, καὶ σώζεται σήμερα σὲ μεγάλο ποσοστό, κυρίως στὸ νότιο καὶ τὸν βόρειο τοῖχο (φωτ. 2). Κάτω ἀπὸ αὐτό οἱ ἀρμοὶ τῆς τοιχοποιΐας ἐμφανίζονται τὸ λευκὸ κονίαμα κτίσεως τοῦ κτιρίου, πατημένο προσεκτικὰ μὲ τὸ μυστρί τὴν ὥρα τῆς κατασκευῆς.

Μιά συμπλήρωση τοῦ ρόδινου ἀρμολογήματος σ' ὅλες τὶς ἐξωτερικὲς ἐπιφάνειες παρουσιάζει σύνθετα προβλήματα. Ἀκόμα, ἴσως δὲν εἶναι σκόπιμη μιὰ τέτοια ἀπόφαση γιὰ τὴν τελικὴ ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση τοῦ μνημείου. Οἱ ἐξωτερικὲς ἐπιφάνειες τῶν τοίχων προφυλάγονται ἀπὸ τὴν ὑγρασία μὲ τὴ στερέωση τῶν ὑφιστάμενων ἤδη ρόδινων ἀρμολογημάτων, καθὼς καὶ μὲ ἓνα προσεκτικὸ ἀρμολόγημα στὸ ὑπόλοιπο κτίριο, ἀνάλογο μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ πατημένου λευκοῦ κονιάματος τῆς κτίσεως. Αὐτὸ τελικὰ ἀποφασίστηκε καὶ ἐφαρμόστηκε. Τὰ ρόδινα ἀρμολογήματα στερεώθηκαν ἀπὸ συντηρητὲς τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης. Ἡ χρωματικὴ συνύπαρξη τοῦ ἀρμολογήματος τῆς ἀναστήλωσης μὲ τὴν πατιναρισμένη ἐμφάνιση τοῦ κτιρίου κατορθώθηκε μὲ τὴ χρησιμοποίησιν λευκοῦ τσιμέντου καὶ ἄμμου κιτρινωποῦ χρώματος (ἀπὸ τὰ γειτονικὰ λατομεῖα).

Μὲ τὸ τέλος αὐτῆς τῆς φάσης τῶν ἐργασιῶν, τὸ κτίριο παραδίδεται βασικὰ στερεωμένο καὶ προφυλαγμένο ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαιρικὴ ὑγρασία. Ὑπολείπονται γιὰ μελλοντικὴ φάση ἐργασίης ἐξ ἴσου σημαντικὲς πού ἀφοροῦν στὴ συμπλήρωση τῆς ἀνασκαφικῆς ἐρευνας, τὴν τελικὴ μορφή τῶν στεγῶν (ἐκτὸς τῆς ἀνατολικῆς), τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δύο εἰσόδων, τὴ φροντίδα τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου (τοῖχοι, δάπεδο, φωτισμός), τὸν τελικὸ καθαρισμὸ τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τῶν μαρμάρων, τὴν ἐρεῦνα ἀποκαταστάσεως τοῦ μαρμαρίνου τέμπλου καὶ, τέλος, τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας καὶ διαμορφώσεως τοῦ περιβάλλοντος χώρου του, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν γειτονικὸ ναὸ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἀξιολόγου κτίσματος τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας.

ΠΥΛΟΣ: ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Μετά τήν ἔξαψη τῶν πρῶτων μηνῶν, μετά τήν παραζάλη γιά τή μεγάλη " τύχη " πού τούς βρῆκε, οἱ Πύλιοι καί γενικά οἱ Μεσσήνιοι, ἀρχισαν νά συνέρχονται λίγο - λίγο καί νά σκέπτονται ἡρεμότερα τό θέμα τῶν ἐπενδύσεων. "Ἐτσι, ὁ κόσμος ἀρχισε " ν'ἀκούει καί κανέναν ἄλλον." Γιατί, ἐκτός ἀπό τόν τοπικό Τύπο - στούς συντάκτες τοῦ ὁποίου ἀρνούμαστε τήν ἀρμοδιότητα νά κρίνουν πάνω σέ θέματα περιβάλλοντος πιό ἔγκυρα ἀπό τούς εἰδικούς ἐπιστήμονες τούς ὁποίους εἰρωνεύονται - στήν Πύλο πηγαίνουν καί ἄλλες ἐφημερίδες, ἔντυπα καί περιοδικά καί οἱ γνῶμες διασταυρώνονται.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς οἱ Μεσσήνιοι οὔτε ἀφελεῖς εἶναι καί οὔτε κανεῖς θά μπορούσε νά ἰσχυριστεῖ ὅτι πονάει τόν τόπο τους περισσό-τερο ἀπ'αὐτούς τούς ἴδιους. Μπορεῖ νά τούς ἔχει στραγγίσει ἡ φτώχεια, ἀλλά, ὅμως, εἶναι προσβολή γι'αὐτούς νά ποῦμε πῶς γι'αὐτό τό λόγο ξεπουλᾶνε τόν τόπο τους ὅσο - ὅσο. Ἐμεῖς πού ἀνεμίζουμε τή Σημαία τῆς ἱστορικῆς μνήμης θυμόμαστε καλᾶ πῶς οἱ Μεσσήνιοι ἔκαναν κλεφτοπόλεμο στούς Αἰγύπτιους ὅταν ΟΔΗ ἡ ἄλλη Ἑλλάδα εἶχε προσκυνήσει κι ἔβλεπαν κλαίγοντας τόν Ἱμπράῆμ νά καίει 80.000 δέντρα καί νά ξεριζώνει τίς ἐλῆές τους καί πάλι εἶχαν τή λεβεντιά νά τοῦ φωνάζουν: "Ἀλλά τή γῆ μας δέν θά τήν κάνεις δική σου, βγάλτο ἀπ'τό νοῦ σου." Δέν εἶναι οἱ τωρινοί Μεσσήνιοι παιδιά ἐκείνων; Ἐτσι, μπορούμε νά ἰσχυριστοῦμε πῶς οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς πίστεψαν τίς ὑποσχέσεις ὅτι οἱ ἐγκαταστάσεις δέν θά χαλάσουν τόν τόπο τους. Ἄν ἤξεραν πῶς ἡ καταστροφή εἶναι σίγουρη - ὅπως καί εἶναι - πρῶτοι αὐτοί θά ξεσηκώνονταν. " Κι ὅταν εἶναι φτωχοί πάλ'εἰς μικρόν γενναῖοι."

Κατά τά ἄλλα:

Περί τά τέλη Ἰανουαρίου, 40 βουλευτές τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, πού ἀντιπροσωπεύουν ὅλα τά κράτη - μέλη, ὑπόγραψαν κοινή δήλωση ὅπου καλοῦν τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση νά ἐπανεξετάσει τή θέση της, ὅσον ἀφορᾷ στήν ἀνάπτυξη τῆς Πύλου καί νά ἀναθεωρήσει τό νόμο 159/75. Τό σκεπτικό τῆς δήλωσης τονίζει ὅτι " ἡ περιοχή τῆς Πύλου ἔχει ἱστορική καί καλλιτεχνικήν ἀξίαν, ἀναφερομένην εἰς ὅλας τās ἐποχάς τοῦ παρελθόντος καί ἀκριβῶς δι'αὐτόν τόν λόγον ἔχει χαρακτηρισθεῖ ὡς προστατευομένη περιοχή εὐρωπαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς κληρονομίας."

Ταυτόχρονα, τό ΤΕΕ, μέ ἔγγραφό του πρὸς τόν Ὑπουργό Συντονισμοῦ κ. Παπαληγούρα, ζήτησε τήν ἀναστολή τῆς ἐκτελέσεως τῆς Συμβάσεως γιά τήν Πύλο ἐπὶ 6μηνο, μέ σκοπὸ νά ἐκπονηθεῖ κατὰ τό χρονικὸ αὐτό διάστημα μελέτη σκοπιμότητος μέ τήν ὁποία θά καθοριστεῖ τό εἶδος καί ἡ θέση τῶν βιομηχανιῶν, παράλληλα δέ θά δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νά μελετηθεῖ ἡ ἱδρυση τῆς μονάδας αὐτῆς μέσα στά πλαίσια τῆς σύμμετρης ἀνάπτυξης καί προστασίας ὅλων τῶν φυσικῶν καί ἐκπολιτιστικῶν πόρων τῆς περιοχῆς.

Ὁ Σύλλογος Μεσσηνίων Σπουδαστῶν, μέ ἀνακοίνωσή του, ἐκφράζει τήν ἐκπληξή του γιά τίς ἐνέργειες μερικῶν Σωματείων Μεσσηνίων τῆς Ἀθήνας, γύρω ἀπὸ τό θέμα τῆς Πύλου. Ἀφοῦ ἀμφισβητεῖ τήν οὐσιαστική ὑπαρξη τῶν Σωματείων αὐτῶν, ὁ Σύλλογος Μεσσηνίων Σπουδαστῶν ἀρνεῖται σ'αὐτούς τήν ἱκανότητα νά κρίνουν πάνω σέ θέματα περιβάλλοντος καί καταλήγει:

" Τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου Μεσσηνίων Σπουδαστῶν, ἐπιφυλάσσεται στό νά καλέσει σύντομα καί σέ ἀντιπαράθεση μέ τό ΤΕΕ, τούς παραπάνω συλλόγους σέ δημόσια συζήτηση, προκειμένου νά ἀναπτυχθοῦν οἱ θέσεις τους. Καί τότε πράγματι θά μπορέσει νά κρίνει καί ὁ Μεσσηνιακός λαός καί ὁ σύλλογός μας ἂν οἱ κ.κ. πρόεδροι καί οἱ περί αὐτοῦς κινούμενοι ἔχουν δίκαιο. "

Τό θέμα τῆς συμβάσεως τοῦ Δημοσίου μέ τόν Οἶκο Καραγεώργη φέρουν στή Βουλή οἱ βουλευτές κ.κ. Κάππος καί Φαράκος. Σέ ἐπερώτησή τους γιά τούς ὑπουργούς Συντονισμοῦ, Βιομηχανίας, Δημοσίων Ἔργων καί Πολιτισμοῦ, ἐπισημαίνουν ὅτι:

Οἱ ὁροι τῆς σύμβασης, πού ὑπέγραψαν, δέν ἐξασφαλίζουν ἀποτελεσματικά τό φυσικό περιβάλλον καί τούς κατοίκους ἀπό τήν ἀλλοίωσή πού θά προκαλέσουν τά προγραμματιζόμενα ἔργα.

Παραμέρισαν τίς νόμιμες διαδικασίες, πού θά ἐπέτρεπαν τήν ὀρθολογική ἐξέταση τοῦ θέματος.

Περιφρόνησαν τίς ὑποδείξεις καί τίς διαμαρτυρίες, γιά τήν ἀποτροπή τῶν καταστροφικῶν συνεπειῶν ἀπό τή σύμβαση.

Ἀνεξάρτητα, ὅμως, ἀπ' ὅλες τίς διακηρύξεις πού γίνονται στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, ὁ μόνος παράγοντας πού ἡ Κυβέρνηση θά λάβει σοβαρά ὑπ' ὄψη της εἶναι ὁ Μεσσηνιακός λαός καί αὐτός μόνον ἔχει τή δύναμη νά ρυθμίσει καταστάσεις. Ἄς σκεφτοῦν, λοιπόν, αὐτοί οἱ ἄνθρωποι, πόσες ἀπό τίς βιομηχανίες πού στήθηκαν στά διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας σταμάτησαν πρόωρα τή λειτουργία τους κι ἀπόλυσαν τούς ἐργάτες τους - ἀφοῦ, πρῶτα, κατάστρεψαν τή γύρω περιοχή - καί πόσοι ἀπό τόν ἀπλό λαό πλούτισαν ἀπό τίς βιομηχανίες αὐτές.

Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΥΣΗ ΜΑΖΟΥΤ - ΔΙΑΒΗΜΑ
----- ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -----

Γράμμα πρὸς τό Ἐθνικό Συμβούλιο Ἐνεργείας ἔστειλε τόν περασμένο Ἰανουάριο ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας κ. Α.Ν. Συμεών, ὅπου ἀνέφερε, κατά λέξη, τά ἑξῆς:

" Ἡ Ἑλληνική Ἐταιρεία ἐπιθυμεῖ νά ὑποβάλει στό Συμβούλιό σας τή θερμή της συνηγορία γιά τήν ἐπίλυση ἐνός προβλήματος πού ἀσφαλῶς εἶναι ἀπό τά λιγότερα δυσεπίλυτα ἀνάμεσα στά πολλά καί μεγάλα προβλήματα πού σᾶς ἀπασχολοῦν, ἔχει ὅμως τεράστια σπουδαιότητα γιά τήν ποιότητα τοῦ περιβάλλοντος στίς ἀστικές περιοχές τοῦ τόπου μας καί ἰδιαίτερα στήν περιοχή τῆς πρωτεύουσας. Πρόκειται γιά τήν καύση μαζοῦτ σέ ἐγκαταστάσεις κεντρικῆς θερμάνσεως.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἀπαγόρευση τῆς καύσεως τοῦ μαζοῦτ γιά κεντρική θέρμανση θά ἔπρεπε νά ἀποτελέσει ἀντικείμενο μιᾶς εἰδικῆς ἀποφάσεως πού μπορεῖ νά ἐκδοθεῖ ἀμέσως χωρίς νά συναρτᾶται καθόλου πρὸς ἄλλα πιό γενικά καί πιό περίπλοκα θέματα τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς καυσίμων. Ἡ χρησιμοποίηση τοῦ μαζοῦτ σάν καυσίμου γιά κεντρική θέρμανση δέν εἶναι παρά ἡ θλιβερή κληρονομιά μιᾶς κακῆς ἀρχῆς πού ἔγινε καί ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀστοχῆς γιά τή συγκεκριμένη χρήση φορολογικῆς πολιτικῆς πού διαφοροποιεῖ τόσο ἐντονα τίς δύο κατηγορίες πετρελαίου πού χρησιμοποιοῦνται σάν καύσιμο στίς ἐγκαταστάσεις κεντρικῆς θέρμανσης. Μέ τή φορολογική αὐτή μεταχείριση τό ἐπίσημο κράτος ἐμφανίζεται νά ἐπιδοτεῖ χωρίς κανένα λόγο τή ρύπανση

καί μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ ἔκταση τῆς μόλυνσης τῆς ἀτμόσφαιρας πού προκαλεῖται ἀπό τό διοξειδίο τοῦ θείου πού ἀποδίδεται μέ τήν καύση τοῦ μαζοῦτ εἶναι βέβαια πέρα ἀπό κάθε ἀμφισβήτηση, καθώς καί ἡ καταστροφὴ πού τό ἴδιο αὐτό διοξειδίο κάνει ὅταν στή συνέχεια ἐπικάθεται πάνω στήν πόλη, στά μνημεῖα, κτίρια, πεζοδρόμια κλπ. Δέν χρειάζονται παρὰ μερικοὶ ἀπλοὶ ὑπολογισμοὶ γιὰ νά συνειδητοποιήσῃ κανεὶς τό μέγεθος τῆς ζημιᾶς. Πρόχειρα τοὺς παραθέτουμε ἐδῶ παρ' ὅλο πού εἴμαστε βέβαιοι ὅτι δέν διαφεύγουν τήν ἀντίληψη τοῦ Συμβουλίου σας:

Στήν περιοχή τῆς πρωτεύουσας καταναλίσκονται κάθε χρόνο περίπου 200.000 τόννοι μαζοῦτ γιὰ κεντρικὴ θέρμανση. Μέ βάση τὸν τύπο μαζοῦτ 1500 πού χρησιμοποιεῖται στίς ἐγκαταστάσεις κεντρικῆς θέρμανσης καί ἔχει μιὰ περιεκτικότητα σέ θεῖο περίπου 3,5 %, ἡ καύση ἀποδίδει στήν ἀτμόσφαιρα περίπου 14000 τόννους διοξειδίου τοῦ θείου τό χρόνο, ἢ περίπου 120 τόννους γιὰ κάθε μέρα λειτουργίας τῶν ἐγκαταστάσεων κεντρικῆς θέρμανσης. Ἄν ἀγνοήσῃ κανεὶς τήν ἀπομάκρυνση τῶν καυσαερίων ἀπό τήν ἀστική περιοχή - στό μέτρο πού αὐτὴ πραγματοποιεῖται μέ τή δρᾶση τῶν ἀνέμων - καί θεωρήσῃ τήν παραπάνω ποσότητα ἰσοκατανεμημένη στήν ἔκταση τῆς πρωτεύουσας, καταλήγει ὅτι 0,6 τόννοι διοξειδίου τοῦ θείου ἐπικάθονται σέ κάθε τετραγωνικό χιλιόμετρο, κάθε μέρα πού λειτουργοῦν οἱ ἐγκαταστάσεις κεντρικῆς θέρμανσης. Ἡ ἀναλογία εἶναι βέβαια πολὺ μεγαλύτερη, φτάνοντας ἴσως καί τοὺς τρεῖς τόννους ἀνά τετραγωνικό χιλιόμετρο γιὰ τίς πιό πυκνοκατοικημένες περιοχές. Ἡ ζημιὰ πού προκαλεῖται σάν ἀποτέλεσμα εἶναι φανερὴ ἂν ἀναλογιστεῖ κανεὶς ὅτι κάθε τόννος διοξειδίου τοῦ θείου μπορεῖ νά καταστρέψῃ ἐνάμιση τόννο μάρμαρο, ἐπομένως νά διαβρώσῃ ἐπιφανειακά ἑκατοντάδες μέτρα μαρμάρινης ἐπιφάνειας.

Καί βέβαια ἡ ἀναφορά μας στή ζημιὰ πού παθαίνει τό μάρμαρο δέν εἶναι τυχαία, ἀφοῦ ἐκφράζει τήν τεράστια ἀλλοίωση πού ἔχουν πάθει καί ἐξακολουθοῦν νά παθαίνουν τὰ μνημεῖα μας ἀλλὰ καί ὁλόκληρος ὁ οἰκοδομικὸς μας πλοῦτος ἀπό τήν ἀναιτιολόγητη χρησιμοποίησιν τοῦ μαζοῦτ σάν καυσίμου γιὰ κεντρικὴ θέρμανση. Εἶναι μιὰ καταστροφὴ γιὰ τήν ὁποία, σάν ἐφήμεροι θεματοφύλακες τῆς μοναδικῆς κληρονομιάς πού μᾶς ἄφησε ἡ ἱστορία μας, θὰ ἔπρεπε ὅλοι κάποια μέρα νά λογοδοτήσουμε.

Ἀπευθύνοντας τό αἶτημά μας γιὰ τήν ἀμεσὴ ἀπαγόρευση τῆς καύσεως μαζοῦτ σέ ἐγκαταστάσεις κεντρικῆς θέρμανσης πρὸς τό Ἐθνικὸ Συμβούλιο Ἑνεργείας μέ τήν εὐρύτατη θεώρηση τῶν προβλημάτων πού τό χαρακτηρίζει, ἐλπίζομε ὅτι ἀσφαλῶς θὰ βροῦμε τήν ἀναγκαίαν εὐμενῆ ἀπήχηση καί ὅτι κάτι ἐπὶ τέλους θὰ γίνῃ γι' αὐτό τό τόσο ἀπλό κι ὅμως ἀκόμα ἀνεπίλυτο πρόβλημα. "

Σέ ἀπάντηση, τό Ἐθνικὸ Συμβούλιο Ἑνεργείας, μᾶς ἔστειλε ἑγγραφο ὅπου, ἀφοῦ εὐχάριστεῖ γιὰ τὰ στοιχεῖα πού τοῦ παρέχομε, μᾶς γνωρίζει ὅτι " θὰ λάβῃ ταῦτα δεόντως ὑπ' ὄψιν του κατὰ τήν κατάρτισιν τῶν πρὸς τήν Κυβέρνησιν εἰσηγήσεών του. "

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΚΡΙΤΙΚΗ
 ΠΑΝΩ ΣΕ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Έν ὄψει τῆς συζητήσεως στή Βουλή τοῦ Σχεδίου Νόμου " Περί Χωροταξίας καί Περιβάλλοντος ", ἡ Ἑλληνική Ἑταιρεία ἔστειλε σ' ὅλα τά μέλη τῆς Ἑθνικῆς Ἀντιπροσωπείας καθώς καί στόν ἡμερήσιο καί περιοδικό Τύπο, τό ακόλουθο κείμενο - κριτική:

" Δέν μπορεί παρά νά ἐπαινέσει κανείς τήν Κυβέρνηση γιά τήν πρωτοβουλία της νά προωθήσει τή δημιουργία ἑνός ἐνιαίου φορέα γιά τά θέματα χωροταξίας καί περιβάλλοντος. Κι ἀκόμα γιά τό γεγονός ὅτι - ὅπως θά ἔπρεπε - ὁ φορέας αὐτός προτείνεται νά δημιουργηθεῖ σέ ἀνώτατο κυβερνητικό ἐπίπεδο, προϋπόθεση ἀπαραίτητη προκειμένου νά πραγματοποιεῖται ἡ σύνθεση ὅλων τῶν ἐπί μέρους ἀπόψεων καί ἡ σχετική κυβερνητική πολιτική νά ἀποχτᾷ τήν ἀπαραίτητη συνοχή ἀλλά καί προκειμένου ἡ ὁποιαδήποτε πολιτική πού χαράζεται καί τά ὁποιαδήποτε προγράμματα πού υιοθετοῦνται νά ἔχουν κάποια ἐλπίδα ἐφαρμογῆς. Πράγματι, μέ προτάσεις της πού εἶχε παλαιότερα ἐκθέσει πάνω σ' αὐτό τό ζήτημα, ἡ Ἑλληνική Ἑταιρεία εἶχε ὑποστηρίξει τήν ἀποψη ὅτι ὁ σχετικός φορέας θά ἔπρεπε νά ὑπαχθεῖ ἀπ' εὐθείας στόν Πρωθυπουργό.

Πέρα ὅμως ἀπό τό γεγονός ὅτι ἔρχεται νά καλύψει ἕνα μεγάλο κενό πού ἔχει γίνει τόσο ἔντονα αἰσθητό μέ τό χάος πού ἐπικρατεῖ στά θέματα χωροταξίας καί περιβάλλοντος, τό προτεινόμενο ΣΝ ἔχει τόσα μειονεκτήματα, ὥστε νά ἀμφιβάλλει κανείς σοβαρά ἀν εἶναι δυνατό νά πετύχει τόν ἀντικειμενικό του σκοπό, τή δημιουργία δηλαδή τοῦ κατάλληλου θεσμικοῦ πλαισίου διαμέσου τοῦ ὁποίου ἡ Πολιτεία θά μπορέσει νά ἀσκήσει μιᾶ σωστή χωροταξική πολιτική.

Σκοπός τοῦ χωροταξικοῦ σχεδιασμοῦ - προγραμματισμοῦ εἶναι νά βοηθήσει τήν ἰσορροπία ἀνάπτυξη (οἰκονομική - κοινωνική - πολιτιστική) τῆς χώρας ἢ μιᾶς περιφέρειας καί νά συμβάλει στήν εὐημερία τῶν κατοίκων της, ἐξασφαλίζοντας γι' αὐτούς ἕνα περιβάλλον μέ ὑψηλή ποιότητα. Γιά νά πραγματοποιηθεῖ αὐτός ὁ σκοπός πρέπει ὁ ἀρμόδιος φορέας νά εἶναι ἔτσι συγκροτημένος καί οἱ σχετικές διαδικασίες ἔτσι καθορισμένες ὥστε νά ἐξασφαλίζεται ἡ ἰσόβαρη ἐκπροσώπηση καί σωστή ἐξισορρόπηση ὅλων τῶν στόχων καί ἐπιδιώξεων πού συντίθενται καί ἑναρμονίζονται σ' ἕνα χωροταξικό σχέδιο.

Αὐτό τό στοιχεῖο τῆς ἰσορροπίας φαίνεται νά ἀπουσιάζει ἐντελῶς ἀπό τή συγκρότηση τοῦ φορέα καί τίς διαδικασίες πού προτείνει τό Σχέδιο Νόμου. Ἡ ὑπαγωγή ὅλων τῶν οὐσιαστικῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν σχετικῶν μέ τό περιβάλλον καί τή χωροταξία στό Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ ἔχει βέβαια τό φανερό πλεονέκτημα ὅτι ἐξασφαλίζει ἕναν καλύτερο συντονισμό ἀνάμεσα στόν οἰκονομικό καί στό χωροταξικό σχεδιασμό, μοιραῖα ὅμως ὁδηγεῖ γιά τά χωροταξικά καί περιβαλλοντικά πράγματα σέ μιᾶ διαδικασία ὑπερσυγκεντρωτική, στεγανή καί ἔντονα ἐπηρεασμένη ἀπό τίς οἰκονομικές σκοπιμότητες. Στό γάμο οἰκονομικῆς καί χωροταξικῆς πολιτικῆς, στά πλαίσια τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, εἶναι μοιραῖο ἡ πρώτη νά καταδυναστεύσει τή δεύτερη,

οι οικονομικές σκοπιμότητες να επισκιάσουν τους χωροταξικούς στόχους και τα οικονομικά κριτήρια να πάρουν προτεραιότητα απέναντι σ' εκείνα του περιβάλλοντος.

Βέβαια, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι οι κίνδυνοι αυτοί αποτρέπονται με τη δημιουργία των ευρύτερων συλλογικών οργάνων που προτείνει το Σχέδιο Νόμου, τόσο στο υπουργικό επίπεδο (Έθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος) όσο και στο υπηρεσιακό (Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος). Όμως και μόνο μία προσεχτική ανάγνωση του ΣΝ πείθει ότι η ευρύτητα συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων που φαίνεται να εξασφαλίζεται μ' αυτά τα συλλογικά όργανα δεν αποτελεί παρά μόνο μία επίφαση. Και πρώτα - πρώτα, το Έθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος δεν είναι παρά μία κάπως διευρυμένη έκδοση της Οικονομικής Επιτροπής και οι οικονομικοί υπουργοί θα αποτελούν πάντα μέσα σ' αυτό την πλειοψηφία. Οι άλλοι αρμόδιοι που μπορεί κατά καιρούς να καλούνται να μετάσχουν από τον πρόεδρο του Συμβουλίου που είναι ο υπουργός Συντονισμού δεν μπορεί παρά να μετέχουν χωρίς ψήφο, αφού διαφορετικά το Συμβούλιο θα ψήφιζε κάθε φορά με διαφορετική σύνθεση που θα μπορούσε να ρυθμίζεται κατά βούληση από τον υπουργό Συντονισμού.

Πέρα όμως από τη σύνθεση, μοναδικός εισηγητής στο Συμβούλιο είναι ο υπουργός του Συντονισμού, ενώ η Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος γνωματεύει σ' αυτόν και μόνο, αντί να γνωματεύει προς το Συμβούλιο. Φυσικό θα ήταν το πρόνομο των συμβουλευτικών υπηρεσιών κάποιας γνωμοδοτικής επιτροπής να προσφέρεται σέ ολόκληρο το Συμβούλιο και όχι μόνο στον Υπουργό του Συντονισμού που, σύμφωνα με το ΣΝ, δεν έχει καν την υποχρέωση να θέσει υπ' όψη του Συμβουλίου της γνωματεύσεις της Επιτροπής. Κι ακόμα, για να παίξει σωστά μία γνωμοδοτική επιτροπή το συμβουλευτικό ρόλο της προς ένα ανώτατο πολιτικό όργανο, όπως το Έθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος, θα έπρεπε να έχει σύνθεση έντελως διαφορετική απ' αυτή πρό προτείνει το ΣΝ. Θα έπρεπε δηλαδή κατά κύριο λόγο η Επιτροπή να αποτελείται όχι από υπηρεσιακά μέλη, που μοιραίο είναι να εκφράζουν τις απόψεις των υπηρεσιών τους και να επηρεάζονται από τις επιθυμίες των υπουργών τους, αλλά από προσωπικότητες εξωυπηρεσιακές, προερχόμενες από τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τους διάφορους κοινωνικούς φορείς, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή που προβλέπεται από το ΣΝ μπορεί κι αυτή να είναι χρήσιμη αλλά σ' ένα έντελως διαφορετικό επίπεδο. Είναι δηλ. ένα καθαρά υπηρεσιακό συντονιστικό όργανο που αποτελεί περισσότερο έσωτερική υπόθεση της Γενικής Διευθύνσεως Χωροταξίας και Δημοσίων Επενδύσεων του υπουργείου Συντονισμού για καλύτερη ενημέρωση και συντονισμό των ενεργειών του και των προγραμμάτων του με εκείνα των άλλων υπουργείων. Μία τέτοια επιτροπή μπορεί να είναι χρήσιμη για την παρακολούθηση της εφαρμογής μιᾶς οποιασδήποτε πολιτικής, όχι όμως για γνωμοδότηση προς το ανώτατο πολιτικό όργανο που χαράζει αυτή την πολιτική.

Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 7, αλλά και με άλλες διατάξεις του ΣΝ, όλες οι αποφάσεις σχετικά με το χώρο θα

παίρνονται μέ μιά διαδικασία έντελῶς στεγανή, από ένα συμβούλιο οίκονομικῶν ὑπουργῶν μέ βάση εἰσηγήσεις πού θά ἐτοιμάζονται από ένα οίκονομικό ὑπουργεῖο χωρίς:

- νά παρέχεται ἡ παραμικρή εὐκαιρία γιά ἕναν εὐρύτερο δημοκρατικό διάλογο, οὔτε
- νά προβλέπεται ἡ ἀναγκαία σύμφωνη γνώμη ὁποιουδήποτε ἄλλου συλλογικοῦ ὀργάνου, ἐθνικοῦ, περιφερειακοῦ ἢ τοπικοῦ.

"Ετσι, συλλογικά ὄργανα ὅπως τό 'Αρχαιολογικό Συμβούλιο, πού στάθηκαν ὄχυρά στήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος, ἀχρηστεύονται τελείως. Πραγματικά, τό ΣΝ πάνω σ'αυτό τό κρίσιμο θέμα τῆς συμμετοχῆς στίς ἀποφάσεις, ἄλλο δέν κάνει παρά νά μονιμοποιεῖ καί νά θεσμοποιεῖ τίς διατάξεις τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀμαρτωλοῦ νόμου 159.

Τό συμπέρασμα εἶναι ὅτι μέ τούς φορεῖς καί τίς διαδικασίες πού προτείνει τό ΣΝ " Περί Χωροταξίας καί Περιβάλλοντος ", ἀντί γιά περισσότερη δημοκρατία πού εἶναι τόσο ἀναγκαῖο νά διέπει τή λήψη τῶν ἀποφάσεων στά ζωτικά θέματα τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου, θά ἔχουμε στό μέλλον πολύ λιγότερη, καί κύρια κριτήρια πού θά ὑπαγορεύουν αὐτές τίς ἀποφάσεις θά εἶναι μοιραῖα οἱ στενές οίκονομικές σκοπιμότητες. "

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ - ΓΡΑΜΜΑ
ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Μέσα στό χῶρο τοῦ λεγόμενου " Πνευματικοῦ Κέντρου ", δίπλα στό μέγαρο τῆς Δούκισσας τῆς Πλακεντίας τοῦ Κλεάνθη, στήθηκε στίς ἀρχές τοῦ χρόνου ἐπιγραφή τοῦ 'Υπουργείου Δημοσίων Ἔργων πού πληροφοροῦσε τούς 'Αθηναίους ὅτι στό χῶρο αὐτό πρόκειται νά ἀνεγερθεῖ τό νέο κολοσσιαῖο κτίριο τῆς 'Εθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς.

'Αντιδρώντας ἄμεσα στόν κίνδυνο πού δημιουργοῦσε αὐτή ἡ οἰκοδόμησις, ἡ 'Ελληνική Ἑταιρεία καί οἱ ἄλλες ὁργανώσεις προστασίας τοῦ περιβάλλοντος (ΕΡΥΕΑ, 'Ελληνική Ἑταιρεία Προστασίας τῆς Φύσεως, Φιλοδασική Ἐνωση Ἀθηνῶν) ἔστειλαν, στά μέσα Φεβρουαρίου, στόν Δήμαρχο Ἀθηναίων τό γράμμα πού σᾶς παραθέτουμε:

" Κύριε Δήμαρχε,

Τό τετράγωνο τοῦ λεγόμενου " Πνευματικοῦ Κέντρου " καθώς καί τό γειτονικό τετράγωνο τῆς Ριζαρείου ἔχουν ἀσφαλῶς μιά μοναδική σημασία γιά τήν Ἀθήνα ἀφοῦ ἀντιπροσωπεύουν τήν τελευταία εὐκαιρία γιά μιά τραγικά συμφορημένη πρωτεύουσα νά ἀποχτήσῃ στό κέντρο της τόσο τίς ἀναγκαῖες ἐγκαταστάσεις γιά βασικές πνευματικές λειτουργίες της ὅσο καί κάποιον ἐλεύθερο χῶρο καί χῶρο πρασίνου. Ἐτσι δέν μπορεῖ παρά νά δημιουργεῖ βαθύτατη ἀνησυχία ἡ ἐξαγγελία τῆς ἐπικείμενης κατασκευῆς τῆς νέας Λυρικῆς Σκηνῆς σέ θέση ὅπου μέ τόν ὄγκο της θά ἀποφράξει ὀπτικά καί καί θά ἐξουθενώσει τό θαυμάσιο μέγαρο τῆς δούκισσας τῆς Πλακεντίας τοῦ Κλεάνθη (Βυζαντινό Μουσεῖο) ἐνῶ ἀπό τήν ἄλλη μεριά κάποιος διαγωνισμός ἐξαγγέλλεται γιά τό χῶρο τῆς Ριζαρείου. Ὅλα αὐτά φανερώνουν μιά προχειρότητα πού δημιουργεῖ τόν κίνδυνο ἀνεπανόρθωτης καταστροφῆς γιά τό μοναδικό αὐτό χῶρο. Ἦδη, τό πρῶτο κτίριο τοῦ " πνευματικοῦ

κέντρου ", τό ὠδεῖο Ἀθηνῶν, δείχνει μιὰ ἀσυγχώρητη ἀδιαφορία γιά τήν ἀξία αὐτοῦ τοῦ χώρου ἀφοῦ ἡ ἔκταση πού καλύπτει θά μπορούσε ἀνετα νά ἔχει περιοριστεῖ στό ἕνα τέταρτο ἀφήνοντας τό ὑπόλοιπο σάν ἐλεύθερο χῶρο καί χῶρο πρασίνου.

Εἶναι φανερό ὅτι οἱ συνθήκες σήμερα - τόσο μέσα στό χῶρο τοῦ " Πνευματικοῦ Κέντρου " μέ τίς δεσμεύσεις πού ἔχουν δημιουργηθεῖ ἐκεῖ, ὅσο καί στόν εὐρύτερο χῶρο τῆς Ἀθήνας πού τό Κέντρο αὐτό καλεῖται νά ἐξυπηρετήσῃ - εἶναι ἐντελῶς διαφορετικές ἀπό ἐκεῖνες πρίν 15 χρόνια ὅταν πάρθηκε ἡ ἀρχική ἀπόφαση γιά τή δημιουργία τοῦ Κέντρου. Εἶναι ἐπομένως ἀπαραίτητη μιὰ νέα συνολική θεώρηση τοῦ χώρου " Πνευματικοῦ Κέντρου " - Ριζαρείου καί ὁ σχεδιασμός του σάν ἐνιαίου συνόλου. Στά πλαίσια ἐνός τέτοιου σχεδιασμοῦ ἀσφαλῶς θά ὑπῆρχαν ἀνετα περιθώρια γιά τήν ἀνάπτυξη πρασίνου καί τοῦ ἐλεύθερου χώρου πού εἶναι ἀπαραίτητος γιά τήν ἀνάδειξη τοῦ ἱστορικοῦ κτιρίου τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου.

Πιστεύουμε ὅτι θέματα τόσο ζωτικῆς σημασίας γιά τήν πόλη δέν ἐπιτρέπεται νά ἀποφασίζονται ἀπό τούς διάφορους ἀρμοδίους ἐρήμην τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ. Εἶναι γνωστό ὅτι σέ ἀνάλογες περιπτώσεις σέ πολλές εὐρωπαϊκές πρωτεύουσες (Whitehall στό Λονδῖνο, νέο ἐμπορικό κέντρο στή Στοκχόλμη) τά σχετικά σχέδια τῆς διοικήσεως εἶχαν ἐκτεθεῖ ἐπὶ πολύ καιρό καί ἀποτελέσει ἀντικείμενο γιά ἐξαντλητικές συζητήσεις ἀνάμεσα στούς ἀρμοδίους καί στούς δημότες προτοῦν παρθοῦν τελικές ἀποφάσεις γιά τό τί θά γίνεῖ. Ἔτσι προτείνουμε καί τά σχέδια γιά τό " Πνευματικό Κέντρο " Ἀθηνῶν σάν σύνολο καί ὄχι μόνο γιά τή Λυρική Σκηνή - αὐτά πού ὑπάρχουν ἢ πού θά συνταχθοῦν μέ φροντίδα τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας - νά ἐκτεθοῦν σέ μιάν αἵθουσα τῆς γειτονικῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης, νά παρουσιαστοῦν ἀπό τούς ὑπεύθυνους ἀρχιτέκτονες καί νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο δημοσίων συζητήσεων προτοῦ προχωρήσουν στό στάδιο τῆς ἐφαρμογῆς. Ἐνα ἀκόμα λάθος μετά τό Πολεμικό Μουσεῖο καί τό ὠδεῖο Ἀθηνῶν καί μάλιστα δίπλα στό θαυμάσιο μέγαρο τοῦ Κλεάνθη δέν θ' ἀφήνει πιά κανένα περιθώριο γιά τή σωστή χρησιμοποίηση αὐτοῦ τοῦ χώρου. Ἡ σημασία τοῦ θέματος εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε οἱ ὑπογραφόμενες ὁργανώσεις πιστεύουν ὅτι ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων πρέπει νά θέσει τόν ἑαυτό του ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα γιά νά δοθοῦν οἱ σωστές λύσεις.

Μέ πολλή τιμή,
..... "

Ἡ διαμαρτυρία εἶχε εὐμενῆ ἀπήχηση γιατί, πρόσφατα, λάβαμε ἀπό τόν κ. Παπαθεοδώρου ἐνημερωτική ἐπιστολή τῆς ὁποίας σᾶς παραθέτουμε τοῦτο τό ἀπόσπασμα:

" Θά ἤθελα νά σᾶς δώσω μιὰ συγκεκριμένη ἀπάντηση στό ζήτημα πού θέσατε μέ τό γράμμα σας.

Θέλω νά εἰπῶ γιά τίς ἀνησυχίες πού εὐλόγα σᾶς δημιουργήθηκαν ἀπό τίς προσπάθειες πού γίνονται γιά νά οἰκοδομηθῇ καινούργιο κτίριο " Λυρικῆς Σκηνῆς ", σέ χῶρο πράσινου, ἀριστά διαμορφωμένου, καί ἀπό τήν τοποθέτηση, στό χῶρο αὐτό, πινακίδας μέ τόν τίτλο " Λυρική Σκηνή ".

Τό θέμα αὐτό μᾶς ἀπασχόλησε σοβαρά.

Μέ έντονα διαβήματά μας στους αρμοδίους, 'Υπουργό καί 'Υφυπουργό Δημοσίων Έργων, ζητήσαμε ν'άποτραπή τό νέο σχεδιαζόμενο έγκλημα σέ βάρος τής πόλης μας. Πιστεύουμε ότι τά διαβήματά μας έχουν αποδώσει. 'Ο 'Υπουργός Δημοσίων Έργων μās δήλωσε ρητά ότι ή οίκοδόμηση κτιρίου " Λυρικῆς Σκηνῆς " στό χῶρο πού αναφέρετε στό έγγραφό σας, πρέπει νά θεωρηθεῖ ότι έχει ὀριστικά ματαιωθεῖ. Μοῦ ἐδήλωσε μάλιστα ότι ἔδωσε έντολή ν'ἀφαιρεθεῖ ή σχετική πινακίδα.

Ὡστόσο χρειάζεται επαγρύπνηση.

Γι'αυτό καί μέ ιδιαίτερη χαρά καί μέ αἶσθημα εὐθύνης, ἀποδέχομαι τήν σχετική γιά μένα, πρόσκλησή σας, νά θέσω τόν ἑαυτό μου καί ὁλόκληρο τό μηχανισμό, τόσο τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὅσο καί τῶν λοιπῶν ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, στήν διάθεσή σας, γιά τήν διεξαγωγή τοῦ ἀγῶνα πού θ'ἀπαιτηθεῖ " γιά νά δοθοῦν οἱ σωστές λύσεις". Σέ λίγες μέρες θά πρέπει νά συγκροτηθεῖ, μέ πρόσκλησή μου, σχετική σύσκεψη γιά τήν ἀνάπτυξη, συντήρηση καί περίσωση τῶν χώρων πρασίνου στήν περιοχή τῆς πόλης μας καί τῆς Ἀττικῆς. Παρακαλοῦμε, κάθε ὀργάνωσή σας χωριστά, νά ὀρίσετε ἐκπρόσωπό σας, γιά νά παίρνει μέρος σάν τακτικό μέλος στήν εὐρεῖα " Ἐπιτροπή Πρασίνου ", πού συγκροτεῖ ὁ Δήμος Ἀθηναίων καί πού θάχει σκοπό νά καθορίσει τούς προγραμματικούς στόχους καί τίς μορφές δραστηριότητος πού θ'ἀπαιτηθοῦν.

Ἦδη ἄρχισαν νά μās βοηθοῦν ἡθικά καί ὑλικά, ἀρκετοί παράγοντες.

Ἐλπίζουμε νά ἔχουμε τήν συμπαράσταση ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ καί τῆς νεολαίας. Στήν συμπαράσταση αὐτή καί στή δική σας βοήθεια στηρίζουμε τήν αἰσιοδοξία μας. "

ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στά μέσα τοῦ Ἰανουαρίου 1976, τά μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας (ἑταῖροι), συνῆλθαν σέ ἔκτακτη γενική συνέλευση καί ἀποφάσισαν ὁμόφωνα νά ἐκλεγοῦν σάν νέα μέλη τῆς Ἐταιρείας (ἑταῖροι), οἱ ἑξῆς:

Μαρίνα Χαῖδοπούλου - Adams,	ἀρχιτέκτων τοπίου
Χαράλαμπος Μπούρας,	ἀρχιτέκτων - καθηγητής ΕΜΠ
Παναγιώτης Ζέπος,	ἀκαδημαϊκός.

Στούς νέους ἑταίρους μας, πού εἶναι ὅλοι πρῶην μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας προσφέρουμε τό πιό θερμό καλωσόρισμα.

ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε.

Στίς 16 τοῦ περασμένου Ἰανουαρίου ἔγινε στά γραφεῖα μας γενική συνέλευση τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας πού ἀπαρτίζεται ἀπό τά μέλη ὅλων τῶν Εἰδικῶν Συμβουλίων γιά ὅσον καιρό ἔχουν αὐτή τήν ιδιότητα.

Κατά τή συγκέντρωση συζητήθηκαν θέματα σχετικά μέ τούς γενικούς στόχους καί τήν πολιτική τής 'Ελληνικῆς 'Εταιρείας γιά τόν καινούργιο χρόνο πού ἄρχισε. Συζητήθηκαν ἀκόμα θέματα σχετικά μέ τόν καλύτερο συντονισμό τής δουλειᾶς ὅλων τῶν ὀργάνων τής ἐταιρείας καθώς καί μέ τήν πιό ἀντιπροσωπευτική διοίκησή της. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνακοίνωσε ὅτι, σύμφωνα μέ τόν κανονισμό, καί πρίν ἀπό τήν ἐπικείμενη ἀνανέωση τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο θά κληθεῖ σέ εἰδική συνεδρίαση γιά νά κάνει προτάσεις γιά τήν ἐκλογή τῶν νέων μελῶν.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἀπό τίς ἐφημερίδες ξέρουμε ὅτι ὁ δημοσιογραφικός ὀργανισμός Λαμπράκη ἀνάλαβε ἐκστρατεία, σέ συνεργασία μέ τόν Δῆμο Ἀθηναίων γιά νά "πρασινίσει" τήν Ἀθήνα. Μέλος τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὁ κ. Συμεών. Ἀπό ὅ,τι εἶδαμε στίς ἐφημερίδες, οἱ Ἀθηναῖοι μέ χαρά καί ἐκπληξη παρακολουθοῦν τά ἀποτελέσματα τῆς ἐκστρατείας.

Στούς ὀργανωτές εὐχόμαστε καλή ἐπιτυχία.

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΣ

Τό περιοδικό Pilgrimage, στό τεῦχος του τοῦ Ἰανουαρίου 1976, δημοσιεύει τήν Χριστουγεννιάτικη κάρτα τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας (νά τά ποῦμε; τά δέντρα δέν θά κόψουμε). Ἀκολουθεῖ μικρό κείμενο ὅπου ἡ Ἑλληνική Ἑταιρεία ἀναφέρεται σάν ὀργανισμός μὴ κερδοσκοπικός πού σκοπό ἔχει τήν προστασία τοῦ πολιτιστικοῦ καί φυσικοῦ περιβάλλοντος τῆς χώρας μας καί πῶς, ὅσοι φίλοι θέλουν νά προμηθευθοῦν τήν κάρτα αὐτή, γιά νά εὐχηθοῦν τοῦ χρόνου στούς γνωστούς τους, μποροῦν νά μάς γράψουν.

Ἡ Ἑλληνική Ἑταιρεία τύπωσε 10.000 φυλλάδια μέ τίτλο "Γιά τήν Προστασία τῆς Παραδοσιακῆς μας Ἀρχιτεκτονικῆς". Τά φυλλάδια αὐτά θά διανέμονται δωρεάν στούς ἐργολάβους, ἰδιῶτες, σπουδαστές κλπ.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Πρεβέζης, μάς ἔστειλε ἔγγραφο ὅπου ἀναφέρεται ὅτι: "Τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Θεσπρωτικοῦ Πρεβέζης ἐκφράζει τās ἀπείρους εὐχαριστίας του πρὸς τήν Ἑλληνικήν Ἑταιρείαν διὰ τήν ἐκ 50.000.- δραχμῶν γενναίαν καί ἀνιδιοτελεῆ προσφοράν της πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς στέγης τοῦ καλλίστου καί ἱστορικωτάτου ναοῦ τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου τοῦ Θεσπρωτικοῦ Πρεβέζης. Ὅτι ἡ χειρονομία της αὐτή καί θεάρεστος καί γενναία καί πατριωτική εἶναι....."

ΠΕΝΘΟΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Προτοῦ νά κυκλοφορήσει αὐτό τό τεῦχος, πληροφορηθήκαμε μέ βαθειά λύπη τό θάνατο τῆς Καίτης Ἀργυροπούλου, στίς 9 Μαρτίου, ὕστερα ἀπό ἐγκεφαλικό ἐπεισόδιο.

Ἡ Καίτη Ἀργυροπούλου, ἀριστοῦχος τοῦ Ἰνστιτούτου Ἀναστηλώσεων τῆς Ρώμης, πρόεδρος ἀπό 30 χρόνια τῆς Φιλοδασικῆς Ἐνώσεως Ἀθηνῶν, ὀργάνωσε μιά ἐπίμονη προσπάθεια ἀνάπλασης τοῦ πράσινου στίς ἀπογυμνωμένες πλαγιές τοῦ Ὑμηττοῦ, μέ ἐπίκεντρο τή Μονή Καισαριανῆς. Τό παλιό μοναστήρι ἀναστηλώθηκε καί ἀποκαταστάθηκε στήν ἀρχική του μορφή. Ἀργότερα, μετὰ ἀπό σχετική ἀνάθεση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἡ Ἀργυροπούλου μέ τή Φ.Ε.Α. διαμόρφωσε τόν ἀρχαιολογικό χώρο τοῦ Ὀλυμπιεῖου καί μετὰ ἀνέλαβε τήν ἀναστήλωση καί ἀνάδειξη τῆς ἐρειπωμένης Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Κυνηγοῦ.

" Ἐφυγε ἡ πνοή πού φρουροῦσε τά βουνά μας, τούς παλιούς ρυθμούς, τά δάση μας καί, στίς μέρες τῶν Χριστουγέννων, τά ἑλατά μας ", ἔγραψε τήν ἄλλη μέρα ἡ κ. Ἰωάννα Τσάτσου.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας, πού συνῆλθε μετὰ τό θλιβερό ἄγγελμα τοῦ θανάτου τῆς Καίτης Ἀργυροπούλου, ἀποφάσισε:

- Α. Νά κατατεθεῖ ποσό 3.000 δραχμῶν ἀντί γιά στεφάνι, γιά τούς σκοπούς τῆς Φιλοδασικῆς Ἐνώσεως Ἀθηνῶν.
- Β. Τό ἐπόμενο ἔργο δενδροφυτεύσεως πού θά ἀναλάβει ἡ Ἑλληνική Ἐταιρεία νά ἀφιερωθεῖ στή μνήμη τῆς Καίτης Ἀργυροπούλου.
- Γ. Νά ὑποβληθοῦν τά συλλυπητήρια τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου στήν οἰκογένεια τῆς νεκρῆς.
- Δ. Νά δημοσιευθεῖ στόν τύπο ψήφισμα.

Στό ὀπισθόφυλλο τοῦ δελτίου μας ὁ Βιολογικός Σταθμός Πρέσπας πού δημιουργεῖται μέ πρωτοβουλία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας καί μέ χρηματοδότηση τῆς DART-HELLAS σέ πρόσφατη φωτογραφία παρμένη μέσα στή χειμωνιάτικη ἀκόμα φύση.

